

РЕЦЕНЗІЯ

на наукову монографію

Лаптев В. І. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. 328 с.

(Рекомендовано вченою радою Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, протокол № 9 від 25 червня 2018 р.)

Розвиток економіки України під впливом стрімких глобалізаційних процесів, посилення міжнародної інтеграції та економічної кризи характеризується складністю, динамічністю та мінливістю зовнішнього середовища, що обумовлює низку проблем розвитку стратегічного потенціалу країни, її регіонів та суб'єктів господарювання в досягненні бажаного рівня конкурентоспроможності національної економіки, соціально-економічного розвитку регіонів та вітчизняних підприємств. Людські ресурси є одним із найвагоміших на всіх економічних рівнях, які, з одного боку, є суб'єктом управління стратегічним потенціалом країни та її територіальних об'єднань і підприємств, а з іншого – об'єктом управління, від рівня розвитку якого залежать конкурентні переваги пріоритетних видів діяльності, якості державного управління, конкурентна позиція України та її підприємств на міжнародних ринках.

Дієвості інструментів управління людськими ресурсами можна досягти за умови комплексного підходу на основі формування системи управління людськими ресурсами з виявленням і подоланням існуючих проблем у цій сфері. Перехід в Україні до трансформації в умовах глобалізації та євроінтеграції по-новому поставив проблему управління та розвитку людських ресурсів. Отже, наукова монографія, яка присвячена питанням розробки науково обґрунтованих підходів до управління та розвитку людських ресурсів на основі проблемно-орієнтованого підходу, є актуальною та своєчасною, а також вирішує важливу наукову проблему теорії та практики менеджменту.

Теоретичні та методологічні основи розвитку людських ресурсів досліджено автором у *першому розділі* монографії. Серед результатів, що мають наукову значущість, слід виділити такі:

- досліджено еволюцію теорій управління людських ресурсів та систематизовано підходи до управління ними. Це дає змогу, по-перше, обґрунтувати використання саме категорії «людські ресурси», що охоплює всі три економічні рівні, по-друге, – актуалізувати важливість розвитку людських ресурсів у системі проблемно-орієнтованого управління людськими ресурсами;
- науково обґрунтовано використання проблемно-орієнтованого підходу до управління та розвитку людських ресурсів, що дозволяє розробляти напрями управління та розвитку людських ресурсів для вирішення існуючих проблем і недопущення появи нових у даній сфері.

Другий розділ монографії присвячено концептуальним засадам проблемно-орієнтованого розвитку людських ресурсів. Оригінальність цієї частини монографії полягає в такому:

- особливої уваги заслуговує запропонована автором концепція проблемно-орієнтованого розвитку людських ресурсів, що базується на проблемно-орієнтованому підході та є своєчасною в умовах нестабільності та мінливості умов розвитку;
- автором запропоновано систему проблемно-орієнтованого розвитку людських ресурсів.

Дослідженню тенденцій розвитку людських ресурсів в Україні та країнах ЄС присвячено *третьою розділ* монографії. Значущими результатами є:

- систематизація нормативно-правового забезпечення системи управління розвитком людських ресурсів дозволила виокремити нові класифікаційні ознаки, що дозволяє комплексно підходити до раціонального використання та розвитку людських ресурсів країни;
- на основі методичного підходу ідентифіковано основні типові проблеми розвитку людських ресурсів на трьох рівнях управління.

Методологічні засади формування проблемно-орієнтованої системи управління та розвитку людських ресурсів та методичне забезпечення рівня розвитку людських ресурсів на трьох економічних рівнях представлено в *четвертому розділі* монографії. У цьому розділі особливої уваги заслуговують такі наукові результати:

- автором обґрунтовано методологічне забезпечення формування проблемно-орієнтованої системи розвитку людських ресурсів;
- особливої уваги заслуговує методичне забезпечення трирівневої оцінки рівня розвитку людських ресурсів, що дозволяє оцінити рівень розвитку людських ресурсів на національному, регіональному рівнях та рівні підприємств на основі проблемно-орієнтованого підходу.

П'ятий розділ розкриває особливості методичного забезпечення управління та розвитку людських ресурсів. Оригінальність цього розділу монографії полягає в такому:

– систематизовано інструментарій управління розвитком людських ресурсів залежно від рівнів ієрархії та обґрунтовано методичний підхід до вибору інструментарію державної підтримки розвитку людських ресурсів;

– розроблено механізм мотивування людських ресурсів до розвитку за проблемно-орієнтованим підходом;

– обґрунтовано інструментарій гнучкої політики зайнятості в межах формування проблемно-орієнтованого управління та розвитку людських ресурсів.

Висновки до монографії відображають сутність та логіку послідовності вирішення важливої науково-практичної проблеми з проблемно-орієнтованого управління та розвитку людських ресурсів.

Наукові результати, отримані автором, повною мірою відображено у 29 статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях України та країн Європейського Союзу. Серед них – фахові електронні видання України та фахові видання інших держав, що входять до міжнародних наукометричних баз даних: Scopus, Index Copernicus та інших. Географія охоплення апробації наукових результатів представлена участю Лаптева В. І. у всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, що проходили в Україні (м. Київ, м. Львів, м. Миколаїв, м. Харків, м. Полтава, м. Дніпро) та в інших країнах (Німеччина, Білорусь, Польща). Даний факт підтверджують 23 публікації автора за напрямом дослідження наукової монографії в матеріалах відповідних конференцій. Наукові статті та тези конференцій, що опубліковані автором, представлені англійською та українською мовами.

Наукова монографія «Теорія і практика проблемно-орієнтованої системи управління та розвитку людських ресурсів», яку підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом, доцентом кафедри економіки та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Лаптевим В'ячеславом Ігоровичем, є комплексним науковим дослідженням, що містить елементи наукової новизни та відповідає сучасним вимогам до даного виду наукових видань.

Наукова монографія є актуальною, дослідження автора мають фундаментальний методологічний і теоретичний характер, містять нові підходи до досліджуваної проблеми, а також практичні напрями її вирішення. Монографія вирізняється дослідженням кращих світових практик управління людськими ресурсами та підготовлена за сучасними вимогами. Автором запропоновано власний погляд на теоретично-методологічні, методичні й прикладні засади проблемно-орієнтованого управління та розвитку людських ресурсів на трьох економічних рівнях. Наукова монографія стане корисною для науковців, здобувачів вищої освіти магістерських і PhD програм, працівників підприємств, а також керівників і фахівців у сфері управління та розвитку людських ресурсів на різних економічних рівнях.

**Доктор наук з державного управління, професор,
зав. кафедри управління персоналом
та економіки праці Харківського регіонального інституту
державного управління Національної академії державного
управління при Президентіві України**

Статівка Н. В.